Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0974

(mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, voorzitter, mr. M.E.J. Bracco Gartner, mr. dr. A.J. Verdaas, leden en mr. J. Hadziosmanovic, secretaris)

Klacht ontvangen op	2 december 2021
Ingediend door	de heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verder te noemen de consumenten
Tegen	InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen Interbank
Datum uitspraak	17 november 2022
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Gegrond

Samenvatting

De consumenten hebben in 2003 een doorlopend krediet afgesloten bij Interbank. Interbank heeft de vordering in 2014 overgedragen aan een andere partij. De consumenten hebben op grond van het beoordelingskader ten aanzien van teveel betaalde rente op doorlopend krediet van de Commissie van Beroep van Kifid, compensatie gevorderd van Interbank. Interbank heeft dit afgewezen en zich op het standpunt gesteld dat de overnemende partij vonnis heeft gehaald bij de rechter en vervolgens de vordering grotendeels heeft kwijtgescholden, zodat er geen grondslag is voor het betalen van een compensatie aan de consumenten. De commissie oordeelt dat de consumenten recht hebben op een compensatie, berekend over de periode dat het krediet bij Interbank heeft gelopen. De omstandigheden die zich na overdracht van de vordering hebben voorgedaan kunnen in het onderhavige geval de consumenten niet worden tegengeworpen. De vordering is toegewezen.

1. Procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consumenten; 3) het verweerschrift van Interbank; 4) de repliek van de consumenten; 5) de dupliek van Interbank; 6) de aanvullende stukken van de consumenten; 7) de reactie daarop van Interbank en 8) de aanvullende informatie van de consumenten van 22 en 23 augustus 2022.

1.2 De consumenten zijn in deze zaak zijn vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde R. Goedhart, voorzitter van de Stichting Geldbelangen.
Interbank is in deze zaak vertegenwoordigd door mr. V.H. Affourtit, advocaat te Amsterdam.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consumenten en Interbank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consumenten hebben op 15 april 2003 een doorlopend krediet afgesloten bij een rechtsvoorganger van Interbank. De kredietlimiet bedroeg € 55.000,-. Daarbij is een effectief kredietvergoedingspercentage van 9,6% op jaarbasis afgesproken. De eerste vijf jaar was het krediet aflossingsvrij welke termijn op verzoek van de consumenten door Interbank kon worden verlengd. In de kredietovereenkomst staat verder opgenomen:

'De bank is gerechtigd het kredietvergoedingspercentage met inachtneming van de krachtens de wet gestelde maxima, aan te passen aan de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en zal Client van iedere wijziging schriftelijk in kennis stellen.'

2.2 Interbank heeft de aan de consumenten in rekening gebrachte rente gedurende de looptijd van het krediet meermaals gewijzigd. Hierna volgt een overzicht.

Wijzigingsdatum	**Effectief tarief op jaarbasis**
15-4-2003	9,6%
16-1-2006	9,9%
19-4-2006	10,3%
1-9-2006	10,7%
1-12-2006	11,1%
15-1-2007	11,4%
2-8-2007	11,9%
17-3-2008	12,3%
2-6-2008	12,8%
29-10-2008	13,9%

2-12-2008	13%
22-6-2009	12%

2.3 In mei 2014 heeft Interbank de vordering op de consumenten overgedragen aan een andere partij. Vanaf dat moment is Interbank geen rechthebbende meer.

2.4 In een procedure tussen de overnemende partij en de consumenten is in april 2015 vonnis gewezen door de rechtbank Overijssel. Daarin zijn de consumenten bij verstek veroordeeld tot betaling van een bedrag van € 68.294,06 aan de overnemende partij, te vermeerderen met de overeengekomen vertragingsvergoeding.

2.5 Op 25 september 2018 is de wettelijke schuldsaneringsregeling ten aanzien van de consumenten uitgesproken waarna de overnemende partij de openstaande schuld heeft kwijtgescholden. De overnemende partij heeft in totaal € 4.144,99 van de consumenten ontvangen.

2.6 De consumenten hebben zich in 2021 tot Interbank gewend met het verzoek voor rentecompensatie conform eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid.[1] Interbank heeft dit verzoek afgewezen. Een nadere uitwisseling van standpunten tussen partijen heeft niet tot een oplossing van de klacht geleid. De consumenten hebben vervolgens een klacht bij Kifid ingediend.

De klacht en vordering van de consumenten

2.7 De consumenten hebben gevorderd dat zij door Interbank worden gecompenseerd voor teveel betaalde rente voor hun doorlopend krediet conform de lijn die door de Commissie van Beroep van Kifid is uiteengezet,[2] voor de periode dat het krediet bij Interbank heeft gelopen en verhoogd met de wettelijke rente over dit bedrag vanaf mei 2014.

2.8 De consumenten voeren hiertoe het volgende aan. Vanaf het begin van het krediet tot aan het moment van de overdracht van de vordering is door Interbank teveel rente in rekening gebracht. Door de gemachtigde van de consumenten is berekend dat het gaat om ongeveer een bedrag van € 14.600,-. Interbank kan hetgeen zich heeft afgespeeld in de periode na de overdracht van de vordering niet tegenwerpen aan de consumenten. Interbank heeft het krediet immers verkocht aan de overnemende partij.

[1] Zie onder meer CvB Kifid 2019-005 en 2019-005B, te vinden op www.kifid.nl.
[2] Zie met name CvB Kifid 2019-005, 2019-005B, 2021-0015 en 2022-0036 en GC Kifid 2021-0047 en 2022-0029.

Het verweer van Interbank

2.9 Interbank heeft de volgende verweren gevoerd. Interbank heeft aan de hand van het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid berekend dat zij de consumenten een bedrag van € 55.930,47 aan rente in rekening had mogen brengen in de periode vanaf aanvang van het krediet in 2003 tot aan het moment van de overdracht van de vordering in 2014. Tezamen met de openstaande hoofdsom van € 55.000,- waren de consumenten aan Interbank op het moment van de overdracht dus in totaal € 110.930,47 verschuldigd. De consumenten hebben in de periode dat het krediet bij Interbank liep € 59.488,30 aan rente en aflossing betaald. Vervolgens hebben ze na de overdracht aan de overnemende partij nog € 4.144,99 betaald. Het overige is door de overnemende partij kwijtgescholden. De consumenten hebben daarmee in totaal € 63.993,29 betaald voor het krediet. Dat bedrag is veel lager dan de totale verschuldigde som van € 110.930,47 (bestaande uit de hoofdsom en de kredietvergoeding).

2.10 Gelet op het voorgaande is het volgens Interbank dan ook niet relevant of er teveel rente in rekening is gebracht door Interbank. Als de stellingen van de consumenten worden gevolgd en zij het door hen berekende bedrag terug zouden krijgen resulteert dat erin dat zij minder voor het krediet betalen dan alleen al het bedrag van de hoofdsom. Daarnaast hebben ze ook minder betaald dan waartoe ze bij vonnis zijn veroordeeld. Dit zou leiden tot een onrechtvaardige uitkomst. Volgens Interbank is de klacht daarom ongegrond.

3. De beoordeling

Inleiding

3.1 De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of de consumenten aanspraak kunnen maken op een compensatievergoeding voor teveel betaalde rente voor het doorlopend krediet dat zij in april 2003 hebben afgesloten bij (een rechtsvoorganger van) Interbank. Daarbij is van belang dat Interbank de vordering van de consumenten in mei 2014 heeft overgedragen aan een andere partij.

Het oordeel van de commissie

3.2 De commissie overweegt dat door de overdracht van het krediet aan een andere partij, Interbank sinds mei 2014 geen aanspraak meer kan maken jegens de consumenten op betaling van de (achterstallige) hoofdsom en rente. Blijkens de door Interbank overhandigde stukken leidt de commissie hieruit af dat de consumenten in de periode dat de lening bij Interbank liep rente hebben betaald. Daarvan is een deel teveel betaald. Interbank heeft in het midden gelaten welk bedrag de consumenten in totaal aan rente hebben betaald in relatie tot het bedrag dat Interbank had mogen berekenen.

3.3 De consumenten hebben gesteld dat Interbank uitgaat van onjuiste uitgangspunten en dat zij recht hebben op een rentecompensatie van ongeveer € 14.600,- inclusief rente-over rente en wettelijke rente. Zo is het volgens de consumenten onjuist dat Interbank hen de omstandigheden die zich hebben voorgedaan na de overdracht van de vordering tegenwerpt en dat Interbank ervan uitgaat dat de totale hoofdsom van € 55.000,- in mei 2014 terugbetaald had moeten worden. Interbank heeft de vordering ook verkocht zodat haar geen beroep toekomt op de omstandigheden die zich nadien hebben voorgedaan. Volgens de consumenten is enkel van belang de periode tot aan de verkoop van de vordering en de vraag of gelet op het renteverloop door Interbank te veel rente in rekening is gebracht.

3.4 De commissie begrijpt het beroep van Interbank aldus dat zij een beroep doet op verrekening van hetgeen de consumenten volgens haar verschuldigd waren voor het krediet met de compensatievergoeding waar de consumenten aanspraak op maken.

3.5 De commissie volgt de stellingen van de consumenten dat Interbank uitgaat van onjuiste uitgangspunten. De overnemende partij is in de rechten en plichten van Interbank getreden. Het verlies op de lening is door de overdracht voor rekening gekomen van de overnemende partij. Een noodzakelijke voorwaarde voor verrekening is het bestaan van de bevoegdheid hiertoe. Daarvoor is van belang dat partijen elkaars schuldeiser en schuldenaar zijn (zie artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek (BW)). Daarvan is hier geen sprake omdat Interbank geen schuldeiser meer is vanaf het moment van de overdracht van de vordering.

3.6 De commissie is van oordeel dat de consumenten recht hebben op een rente-compensatie over de periode dat de kredietovereenkomst bij Interbank heeft gelopen. Dat leidt ertoe dat Interbank gehouden is de verschuldigde kredietvergoeding (de contractrente) in het onderhavige geval vanaf aanvang van het contract op 15 april 2003 tot aan het moment van de overdracht van de vordering in mei 2014 opnieuw te berekenen om deze in de pas te laten lopen met de referentierente en deze te laten meebewegen met het dalen of stijgen van de referentierente, waarbij ze het verschil tussen de referentierente en de kredietvergoeding zoals deze was op het moment van het sluiten van de overeenkomst, moet handhaven.

3.7 Interbank zal het bedrag dat de consumenten te veel hebben betaald aan rente terug moeten betalen. Daarop mag in mindering worden gebracht het bedrag dat de consumenten minder aan rente hebben betaald dan zij zouden hebben betaald indien de kredietvergoeding steeds had meebewogen met de referentierente.

Interbank moet ook het nadeel opheffen dat de consumenten hebben, doordat zij rente hebben moeten betalen over het deel van de hoofdsom dat tijdens de looptijd van het krediet zou zijn afgelost door hun betalingen, indien Interbank de betalingen in overeenstemming met de systematiek van de overeenkomst had verwerkt (het rente over rente effect).[3]

3.8 Verder oordeelt de commissie dat haar niet is gebleken dat daarmee een onrechtvaardige situatie ontstaat, zoals door Interbank is aangevoerd. De commissie kan zich wel indenken dat het voor Interbank zo lijkt omdat uit haar stellinginname volgt dat zij zich ten aanzien van de vordering op de consumenten vereenzelvigt met de overnemende partij. Dat is echter naar het oordeel van de commissie geen juist uitgangspunt. Daar komt bij dat aannemelijk is dat Interbank een vergoeding heeft ontvangen van de overnemende partij bij de overdracht.

Wettelijke rente

3.9 De commissie oordeelt dat de wettelijke rente is verschuldigd vanaf de einddatum van de overeenkomst tussen partijen, en stelt deze vast op 31 mei 2014. De consumenten worden hiermee gecompenseerd voor de vertraging ten aanzien van de vergoeding voor te veel betaalde rente. Dit volgt naar het oordeel van de commissie ook uit de systematiek die in de uitspraak van de Commissie van Beroep met nummer 2022-0036 is neergelegd welke ziet op volledig herstel.[4]

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering toe en beslist dat:

- Interbank binnen zes weken na ontvangst van deze uitspraak de kredietvergoeding die de consumenten aan Interbank zijn verschuldigd in de periode vanaf 13 april 2003 tot aan de overdracht van de vordering in mei 2014 aanpast, zoals in de overwegingen 3.6 en 3.7 is weergegeven. De uitvoering van de berekening laat de commissie over aan Interbank. Daarbij verwacht de commissie dat Interbank de berekening aan de consumenten doet toekomen om ze inzicht te geven in de totstandkoming van de uitkomst.

- Voor zover uit de berekening van de bank volgt dat de consumenten recht hebben op rentecompensatie dient de bank dit bedrag aan de consumenten te betalen, te vermeerderen met de wettelijke rente over dit bedrag vanaf 31 mei 2014 tot aan de dag der algehele voldoening.

[3] Zie CVB Kifid met de nummers 2019-005B en 2022-0036, en GC Kifid 2021-0447, te vinden op www.kifid.nl.
[4] Zie CvB Kifid 2022-0036, overweging 5.12, te vinden op www.kifid.nl.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Kifid als wordt voldaan aan de vereisten van regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 1 maand na de verzenddatum van de uitspraak een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie vanaf 1 april 2017, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl